

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

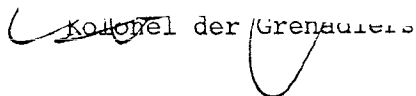
-Aan:
Zie verzendlijst.

Telefoon 070 - 318 81 88
Telex 32374 KYDER/BIV NL
Telefax 070 - 318 79 51

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/91/095/4623	24 september 1991
Onderwerp			
Joegoslavië: recente ontwikkelingen (nr 64/91)			

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze
Het Hoofd Stafafdeling Inlichtingen

Kolonel der Grenadiers

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28	070 - 318 6634
	's-Gravenhage	

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/91/095/4623, d.d. 24 september 1991

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Inlichtingendienst Buitenland

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Buitenlandse Zaken

t.a.v. AMAD

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGDIENST

JOEGOSLAVIE
Militair-politieke situatie
64/91

(Afgesloten 240900 SEP 1991)

Kroatië

Ook het afgelopen etmaal is het in Kroatië, ondanks enkele incidenten, relatief rustig geweest. Het zondag overeengekomen bestand lijkt zowel door de federale strijdkrachten (JNA) als door de Kroatische (para-)militaire organisaties in acht te worden genomen. Ook worden in een aantal gevallen kazernes van de JNA in Kroatië weer aangesloten op electriciteits- en watervoorzieningen, al is nog niet duidelijk of dit voor alle JNA-installaties in Kroatië geldt. Ook is niet zeker of de betreffende kazernes nu op normale wijze van voedsel en andere levensbehoefte kunnen worden voorzien. Er is in ieder geval nog geen sprake van dat de omsingeling van de betreffende installaties zal worden opgegeven. Waarschijnlijk houdt het Kroatische leiderschap een dergelijke stap achter de hand als mogelijk druk- of concessiemiddel in de voorziene onderhandelingen met de JNA.

Overigens tekende zich gisteren met betrekking tot deze materie nog een conflict tussen beide partijen af, dat het onderhandelingsproces zou kunnen doorkruisen. Een functionaris uit de omgeving van de Kroatische president Tudjman zou hebben verklaard dat een aantal installaties pas weer op het stroomnet zou worden aangesloten als zij zich zouden overgeven. Deze eis werd in scherpe bewoordingen afgewezen door de plaatsvervanger van federaal minister van Defensie Kadijevic, Brovet, die dreigde met een hervatting van het offensief tegen Kroatië.

In dit verband moet er tevens op gewezen worden dat de Servische strijdgroepen in Kroatië geen partij zijn bij de huidige wapenstilstandovereenkomst en zich in belangrijke mate onttrekken aan de controle van de JNA. Hoewel er momenteel geen aanwijzingen zijn voor bestandsschendingen van hun kant, moet er rekening mee worden gehouden dat zij bereid en in staat zijn tot een hervatting van de gevechtsacties tegen het Kroatische gezag als zij dit in hun belang achten. Ook aan Kroatische zijde zijn er gevallen bekend van autonoom optredende gewapende eenheden, terwijl ook de opstelling van JNA-onderbevelhebbers zou kunnen afwijken van die van de defensietop. Daardoor moet voortdurend rekening worden gehouden met een heropleving van de gevechten in Kroatië.

De Kroatische autoriteiten hebben gisteren cijfers bekend gemaakt over de verliezen in de strijd van de afgelopen dagen. Aan Kroatische zijde zouden 516 doden zijn gevallen, onder wie 190 burgers. De JNA zou 120 tanks hebben verloren (waarvan er 21 door de Kroaten zouden zijn veroverd) en 39 gevechtsvliegtuigen. De ervaring heeft echter geleerd dat de Kroaten zowel de eigen als de vijandelijke cijfers zwaar overschatten. De JNA-leiding heeft het verlies van 5 vliegtuigen toegegeven, hetgeen vermoedelijk dichter bij de waarheid ligt. Overigens wijst de Kroatische melding er eveneens op dat de Kroatische (para-)militaire organisaties bij het beleg van de kazernes en de gevechten met de JNA een zekere hoeveelheid zwaar militair materieel hebben buitgemaakt, waardoor zij hun militair vermogen mogelijk zouden hebben verbeterd.

De vertegenwoordiger van Servië in het federale presidium, Jovic, heeft gisteren verklaard dat de JNA zich niet zal terugtrekken uit de gebieden in Kroatië die het nu beheerst. Deze uitspraak van Jovic, een belangrijk medestander van de Servische president Milosevic, geeft aan dat het JNA-optreden in Kroatië mede tot doel had de gebieden in Kroatië waar de Serviërs de meerderheid uitmaken, militair onder controle te brengen. Hiermee steunt de JNA in feite het streven van de Servische regering naar een Groot-Servische staat. Aangezien Servië voortdurend heeft volgehouden geen bezwaar te hebben tegen de Kroatische afscheiding, als deze niet gold voor de "Servische" gebieden van deze republiek, zou de opstelling van Jovic inhouden dat de weg voor onafhankelijkheid van het deel van Kroatië dat momenteel door de Kroatische autoriteiten wordt beheerst, in beginsel vrij is.

Internationale vredesinspanningen

De voorzitter van de EG-vredesconferentie over Joegoslavië, Lord Carrington, heeft in het huidige bestand in Kroatië een mogelijkheid gezien de conferentie te hervatten. Hij heeft de ministers van buitenlandse zaken van de federale regering en de zes deelstaten opgeroepen donderdag aanstaande bijeen te komen. Het is echter tegen de achtergrond van de recente gevechten uiterst twijfelachtig of op een dergelijk korte termijn vruchtbare gesprekken kunnen plaatsvinden.

De WEU heeft gisteren de Verenigde Naties uitgenodigd de mogelijkheid van een VN-vredesmacht in Joegoslavië te overwegen en aangegeven bereid te zijn aan een dergelijke macht een bijdrage te leveren. Dezer dagen zal ook de voorzitter van het federale Joegoslavische presidium, de Kroaat Mesic, naar New York vertrekken om een rede te houden voor de VN, waarin hij -in het kader van het Kroatische streven naar vergroting van de internationale betrokkenheid bij het conflict in Joegoslavië- waarschijnlijk eveneens voor een dergelijke vredesmacht zal pleiten. Hierbij dient echter te worden aangetekend dat Mesic uitsluitend op persoonlijke titel spreekt en geen sanctie heeft van het presidium, dat het collectieve staatshoofd vormt. De eerste indicaties uit de wandelgangen van de VN wijzen erop dat de Veiligheidsraad zal instemmen met een volledig wapenembargo op Joegoslavië en diplomatieke initiatieven, maar niet met de uitzending van een vredesmacht.

Conclusie/vooruitzicht

Het jongste staakt-het-vuren in Kroatië houdt over het algemeen stand. Desondanks dient voortdurend rekening te worden gehouden met een heropleving van de vijandelijkheden. Er zijn aanwijzingen dat de recente militaire actie van de JNA vooral tot doel had de door Serviërs bewoonde gebieden in Kroatië onder controle te brengen, hetgeen verband houdt met het Servische streven naar een Groot-Servische staat. In de (interne en internationale) onderhandelingen die voor de komende dagen voorzien zijn, zal mogelijk meer duidelijkheid ontstaan over de politieke toekomst van Kroatië.